

SPIS TREŚCI

Od redaktora. Uwagi wstępne	13
-----------------------------------	----

I. WIEKI ŚREDNIE (*Lidia Korczak*)

1. Wizja świata	23
Wiedza o świecie	24
Strach	25
Poczucie czasu	26
Swoi i obcy	28
2. Rodzina i dom	31
Struktura rodziny	32
Miejsce kobiety	33
Małżeństwo	35
Zwyczaj weselne	36
Mąż i żona	39
Narodziny dziecka	40
Potomstwo pozamałżeńskie	42
Dziecko w rodzinie	43
Misterium śmierci	44
Pamięć o zmarłych	47
Siedlisko	48
Wyposażenie domów	52
Higiena	53
3. Stół	54
Żywność	55
Sztuka kulinarna	58

Trunki	59
Obyczaj biesiadowania	60
Kultura przy stole	62
4. Życie towarzyskie i rozrywki	63
Święta doroczne	65
Taniec	66
Wielkanoc	68
Zielone Świątki	69
Rozrywki świeckie	70
Rozrywki dworskie	70
5. Praca	75
Społeczeństwo i jego struktura	75
Nobilitacja pracy	76
Ustrój społeczny w Polsce	77
Obyczaje „zawodowe”	79
Obrzędy w roku rolniczym	80
Środowisko miejskie	83
Korporacje i bractwa w mieście	84
Ludzie miasta	86
Rycerstwo i szlachta	88
Elementy kultury rycerskiej	91
Dworzanie	93
Duchowieństwo	94
6. Życie publiczne	95
Organizacja polityczna	96
Struktura władzy	98
Zwyczaj sędziowski	99
Życie publiczne w okresie rozbicia dzielnicowego	100
Modernizacja państwa	101
Urzędy i poselstwa	102
Społeczeństwo szlacheckie	104
Prawo i sądy	106
Aktywność polityczna poddanych	107
Duchowieństwo i sądy kościelne	107
Samorząd miejski	109
Kmiecie a sprawy publiczne	110
Bibliografia (wybór)	112

II. CZASY NOWOŻYTNE (Marek Ferenc)

1. Wizja świata	117
Nauka i wiara	118
Świadomość narodowa	121
Kanon piękna i moda	121
Edukacja	123
Podróżowanie i transport	126
Poczta	127
Gazety	128
Kalendarze	128
2. Rodzina i dom	129
Mąż i żona	129
Narodziny dziecka	129
Potomstwo pozamałżeńskie	131
Chrzcziny	131
Swaty i zwyczaje weselne	133
Małżeństwo	138
„Dobre umieranie”	140
Budownictwo	143
Wyposażenie domów	146
Higiena	148
Ogrody	149
3. Stół	149
Upodobania kulinarne	150
Trunki	153
Tytoń	157
Przyrządzanie posiłków	158
4. Życie towarzyskie i rozrywki	158
Gościnność	159
Etykieta towarzyska	159
Kłótnie i pojedynki	161
Spotkania towarzyskie	162
Teatr	164
Rozrywki szlacheckie	167
Taniec	168
Muzyka	169
Gry towarzyskie i hazardowe	171

Rok obrzędowy	173
Uroczystości publiczne	180
5. Praca	182
Praca na gospodarstwie	183
Praca w mieście	188
Handel	190
6. Życie publiczne	192
Aktywność publiczna szlachty	193
Kobiety w życiu publicznym	195
Sejm i sejmiki	195
Monarcha	202
Administracja i sądownictwo	205
Zwyczaje wojskowe	211
Bibliografia (wybór)	214

III. POLSKA DOBY ROZBIORÓW I MIĘDZYWOJENNA (*Dobrochna Kałwa*)

1. Wizja świata	222
Społeczeństwo i jego struktura	223
Wiedza o świecie i podróżowanie	227
Sztuka epistolografii	229
Telefon	230
Czasopiśmiennictwo	231
Czytelnictwo	232
Kinematograf i radio	233
Obrzędowość i religijność	234
Ubiór i moda	237
Etykieta towarzyska	240
2. Rodzina i dom	242
Znaczenie rodziny	242
Małżeństwo	244
Urządzenie domu	250
Chłopska chałupa	258
Narodziny dziecka	259
Błaski i cienie dzieciństwa	260

Struktura rodziny	261
Śmierć i żałoba	261
3. Stół	264
Nowe obyczaje kulinarne	264
Kuchnia ziemiańska	268
Kuchnia chłopska	271
Kuchnia robotnicza	274
Stołowanie poza domem	275
Napoje alkoholowe i bezalkoholowe	278
Świąteczny stół	280
4. Życie towarzyskie i rozrywki	281
Wizyty i „bywanie”	283
Instytucja salonu	285
Bale	288
Gry towarzyskie	290
Obcowanie ze sztuką	291
Świąteczne obyczaje towarzyskie	293
Turystyka i rekreacja	295
Gościnność	297
5. Praca	298
Zmiany społeczne i gospodarcze w mieście	298
Handel	302
Inteligencja	305
Pośrednictwo pracy	307
Środowisko robotnicze	308
Praca na wsi	309
Praca jako wartość	311
6. Życie publiczne	314
Obyczaje jako manifestacja patriotyzmu	315
Uroczystości i ceremonie publiczne	318
Pochody i wiece	322
Strój jako nośnik uczuć patriotycznych	325
Tajne związki	328
Polityka i religia	329
Religijność w dobie rozbiorów	329
Wojsko i obyczajowość wojskowa	330

Parlamentaryzm i parlamentariusze	332
Bibliografia (wybór)	334

IV. CZASY WSPÓŁCZESNE (Tadeusz Czekalski)

1. Wizja świata	340
„Nowa umowa społeczna”	341
Mniejszości	343
Religia	344
Dewaluacja obyczaju	346
Tajne przez poufne	347
Zakazane rozgłoszenie radiowe i drugi obieg	349
Czytelnictwo po roku 1989	349
Higiena	351
Nowomowa	352
Zmiana tempa życia	354
2. Rodzina i dom	355
Wyzwalanie spod wpływów rodziny	355
Małżeństwo	358
Dziecko w powojennej rodzinie	361
Nowy model rodziny	362
Rozwód i separacja	363
Starość	364
„Ucieczka od śmierci”	365
Własne „M”	366
3. Stół	369
Żywność	370
Sztuka jedzenia	372
Sztuka kulinarna	373
Alkohol	374
Napoje bezalkoholowe	376
Jedzenie poza domem	377
Mniej kalorii	381
„Chłopskie jadło”	382
4. Życie towarzyskie i rozrywki	383
Uroczystości rodzinno-towarzyskie	383
Spędzanie wolnego czasu	386

Rozrywki stare i nowe	386
Ubiór	392
Wczasy	394
5. Praca	397
Przodownicy i bumelanci	398
Warunki pracy	400
„Wiązanie końca z końcem”	400
Norma	401
Motywacja do pracy	402
Kobiety w pracy	403
Spektakle propagandowe	404
Dobre i złe zawody	406
Praca w epoce postkomunizmu	407
6. Życie publiczne	410
Władza ludowa	411
Święta publiczne	413
Sport	415
Opór społeczny	416
Wybory	418
Parlament	420
Elity i ich ubiór	422
Nowa scena polityczna	422
Bibliografia (wybór)	424
Od redaktora. Uwagi końcowe	427
Indeks rzeczowy	436